

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра	Рисунок	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	2

ТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ ІДЕЇ

Семестр 2 (зима-весна 2022-23 н.р.)

січень 2022 — 15 травня 2023

Викладач Погорелов Віктор Володимирович, доцент
Е-mail risunokksada@i.ua

Заняття дистанційно

Консультації за домовленістю
Адреса ауд. 32, поверх 2, корпус 1, вул. Мистецтв 8
Телефон +38068-677-5582

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії під час військового стану не відбуваються, офіційним каналом комунікації з викладачем є листування електронною поштою та у вайбері, телеграмі чи месенджері. В разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані туди.

Умови листування:

1) у листі обов'язково має бути зазначена назва дисципліни та ім'я автора — анонімні листи розглядатися не будуть; 2) файли підписувати таким чином: *прізвище, назва дисципліни, тема завдання*.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Традиційні технології візуалізації художньої ідеї» є певний обсяг знань з креслення, перспективи, пластичної анатомії. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ фото робіт із методичного фонду кафедри рисунку. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з класичного та сучасного світового рисунка та застосування додаткової літератури з дисципліни.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань потребує наступні матеріали: папір (розмір 40x60), олівці. В період військового стану можливість використання електронних графічних засобів (графічні планшети).

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Запропонована програма з навчальної дисципліни «Традиційні технології візуалізації художньої ідеї» для спеціальностей «Дизайн» базується на методичних досягненнях кафедри рисунку та на позитивному досвіді прогресивних зарубіжних мистецьких шкіл.

Спектр укладених тем передбачає глибокий органічний зв'язок із спеціальностями. Об'єктами вивчення і пластичного осмислення природи речей рисунковими засобами є – предметний світ, рослинний світ, тваринний світ, архітектура, тканина і людина, як найсуттєвіший об'єкт образотворення. Вивчення тем пізнавального, аналітичного, технічного і специфічного змісту в програмі супроводжується розвитком розуміння таких творчих засад осмислення натурального чи уявного матеріалу, як асоціації, інтерпретації, стилізації, враження, трансформації.

Дисципліна «Традиційні технології візуалізації художньої ідеї» служить розвитку творчих здібностей студентів. Саме розвивати, а не навчати. Нова генерація студентства позбавлена комплексів, забезпечена інформаційно і, якщо потребує, то лише ненав'язливої дорадчої участі педагога в оволодінні предметом.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціалізовані (фахові) компетентності:

ЗК 4. Здатність працювати і конкурувати в міжнародному професійному середовищі.

ФК 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.

ФК 7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунку та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.

Програмні результати:

ПРН 14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями).

ПРН 15. Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Традиційні технології візуалізації художньої ідеї» складається з 1 семестру, якій містить 2 модуля, 4 завдання, зв'язаних між собою змістовими складовими, та безпосередньо пов'язаних з завданнями по проектуванню.

Завдання з рисунку визначаються індивідуально для кожного студента, в залежності від теми проекту над якою він працює.

Весняний семестр: 90 годин: 12 — лекційні; 33 — практичні заняття, 45 — самостійні.

Модуль 1 містить практичні завдання:

- 1) Короткочасні зарисовки постаті людини з елементами інтер'єру, з різними атрибутами (драпіруванням, рослинами, тощо) з обов'язковими ергономічними вимогами.
- 2) Тематичний цикл композиційних рисунків на основі зібраного матеріалу.

Модуль 2 містить практичні завдання:

- 1) Перший модуль, як підстава для створення оригінальних графічних композицій пов'язаних з темами ОПП.
- 2) Безпосереднє виконання затвердженої композиції. У підсумку експозиція може виглядати як окремий блок, від перших короткочасних зарисовок, з подальшим їх

удосконаленням, стилізаціях, пошуків композиції та безпосередній кінцевий результат відповідно до теми проектування.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних та самостійних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем практичних занять. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз у відповідності до теми власної композиції. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати

матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено підлог роботи студент зобов'язаний її переробити. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	Лекційні/практичні/самостійні	Вступ до курсу. Скетчі з демонстратором пластичних поз.	3/3/3	Поточний перегляд	
2	2	Лекційні/практичні/самостійні	Скетчі з демонстратором пластичних поз.	3/3/3	Поточний перегляд	
3	3	Лекційні/практичні/самостійні	Ескізи згідно бесіди до курсу	3/3/3	Поточний перегляд	
4	4	Лекційні/практичні/самостійні	Попередній перегляд ескізів	3/3/3	Поточний перегляд	
5	5	практичні/самостійні	Затвердження ескізів	3/3	Поточний перегляд	
6	6	практичні/самостійні	Вибір матеріалу для виконання завдань.	3/3	Поточний перегляд	
7	7	практичні/самостійні	Затвердження ескізів	3/3	Поточний перегляд	
8	8	практичні/самостійні	Початок роботи у вибраному форматі	3/3	Поточний перегляд	
9	9	практичні/самостійні	Поточний перегляд композиції	3/3	Поточний перегляд	
10	10	практичні/самостійні	Робота з натурою	3/3	Поточний перегляд	
11	11	практичні/самостійні	Робота з натурою: екзаменаційний перегляд	3/3	Поточний перегляд	
12	12	практичні/самостійні	Робота з натурою: екзаменаційний перегляд	3/3	Поточний перегляд	
13	13	практичні/	Робота з натурою:	3/3	Поточний	

		самостійні	екзаменаційний перегляд		перегляд	
14	14	практичні	Робота з натурою: екзаменаційний перегляд	3/3	Поточний перегляд	
15	15	практичні	Робота з натурою:	3/3	Поточний перегляд	
15 січ ня 20 23 р			Разом за семестр	90	Екзаменаційни й перегляд	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відмінно (90-100 балів, А): Рисунок виконано бездоганно як в цілому, так і з точки зору графічного виконання окремих його елементів та деталей:

- точне, безпомилкове розташування усього зображення та його елементів в аркуші паперу;
- визначено та передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів автора;
- вірне зображення пропорційних співвідношень одного об'єкту до іншого, окремих деталей до цілого;
- точна передача конструкції об'єкту зображення, переконлива передача форми об'єктів засобами лінійної та повітряної перспективи, використанням законів світлотіні, тону і тональних співвідношень;
- висока технічна майстерність, професіоналізм.

Це найвищий рівень виконання навчального (академічного) завдання: при виконанні усіх перелічених вимог рисунок виглядає дуже майстерним, естетичним, відчувається певна натхненність при виконанні завдання. Безпомилкове виконання базових вимог.

Добре (82–89 балів, В) . Рисунок виконано добре як з точки зору загального естетичного сприяння, так і з точки зору графічного виконання:

- добре розташування зображення на аркуші паперу;
- непогано передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів;
- добре передано пропорційне співвідношення одного об'єкту до одного, окремих деталей до цілого;
- проаналізовано конструкцію об'єкту засобами лінійної та повітряної перспективи;
- непогане використання графічного матеріалу, висока технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.

Добре виконаний рисунок, але допущено 1-2 незначні помилки в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано добре з точки зору базових вимог академічної школи.

Добре (75–81 балів, С) . Рисунок виконано добре як з точки зору загального естетичного сприяння, так і з точки зору графічного виконання:

- добре розташування на аркуші паперу;

- непогано передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів;
- добре передано пропорційне співвідношення одного об'єкту до одного, окремих деталей до цілого;
- проаналізовано конструкцію об'єкту засобами лінійної та повітряної перспективи;
- помітні добрі навички у передачі зображення, але недосконале використання графічного матеріалу і завершення рисунку.

Добре виконаний рисунок, але є недосконале виконання елементів, допущено 3-4 помилки в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано добре з точки зору базових вимог академічної школи.

Задовільно (64-74 балів D). Рисунок виконано достатньо непогано з точки зору графічного виконання окремих його елементів і деталей:

- непогане використання графічного матеріалу, технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.
- непогане розташування усього зображення в аркуші паперу;
- невиразно визначено і передано рух зображеного об'єкту;
- не зовсім точно зображення пропорційних співвідношень;
- присутні помилки у передачі форми об'єктів;
- недосконале використання графічного матеріалу.

Рисунок виконано задовільно, допущено 5-6 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано задовільно з точки зору базових вимог академічної школи.

Задовільно (60-63, E). Рисунок виконано майже непогано з точки зору графічного виконання окремих його елементів і деталей:

- непогане використання графічного матеріалу, технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.
- погане розташування усього зображення в аркуші паперу;
- невиразно визначено і передано рух зображеного об'єкту;
- не зовсім точно зображення пропорційних співвідношень;
- присутні помилки у передачі форми об'єктів;
- недосконале використання графічного матеріалу.

Рисунок виконано задовільно, допущено 7-8 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано задовільно з точки зору базових вимог академічної школи.

Незадовільно (35-59 балів, FXF). Рисунок виконано незадовільно з точки зору графічного виконання:

- суттєві недоліки у розташуванні усього зображення в аркуші паперу;
- погано передано рух зображеного об'єкту;
- є суттєві помилки у зображенні пропорційних співвідношень;
- недосконала передача конструкції об'єкту зображення;
- слабка технічна майстерність.

Рисунок виконано незадовільно, допущено 9-10 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки.

Незадовільно (1-34 балів, F). Рисунок виконано незадовільно з точки зору графічного виконання:

- суттєві недоліки у розташуванні усього зображення в аркуші паперу;
- погано передано рух зображеного об'єкту;
- є суттєві помилки у зображенні пропорційних співвідношень;

- недосконала передача конструкції об'єкту зображення;
- слабка технічна майстерність

Рисунок виконано незадовільно, стадія рисунка не завершена.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гардабхадзе І.А. Актуальні проблеми теорії і практики художнього проектування сучасного одягу /І.А. Гарбхадзе// Вісник ХДАДМ. X.2012. Вип. 13. С. 18-24
2. Даниленко В.Я. Дизайн. Харків, ХДАДМ. 2004. 156 с.
3. Кети Джонсон. Наброски и рисунок. 2011.С.45.
4. Хоменко О.В. Гобелен. Харків, ХДАДМ, 2016. 87с.
5. Чеботов І.П. Харківська школа рисунка, Харків, Софія-А, 2017. 314 с.

Допоміжна:

6. Basic sketching techniques for the industrial designer – 2014
7. Olofsson Erik. Design sketching. 2014
8. Ros-Lien Stev. Sketching the basics. 2014